

Народен Приятел

Издание на Община Айтос

Вестникът е основан на 14 април 1924 година

14-16 ДЕКЕМВРИ 2021, бр. 518

Кметът Васил Едрев: Стратегията на МИГ-Айтос дава нови възможности на община Айтос

В края на
2021 г.

Общината изпълнява четири проекта на обща стойност 1 116 321 лв., предварително одобрени са още три

"Предимство за община Айтос е да има на своята територия финансираща структура, която подпомага местни проекти. И това, разбира се, е Сдружение с нестопанска цел "Местна инициативна група - Айтос", с представителство на частния сектор, на гражданските организации и публичния сектор. До този момент МИГ-Айтос успешно реализира Стратегията за водено от общностите местно развитие. Стратегия, която отговаря на потенциала на общината и на нуждите на хората." Това каза за общинското издание кметът Васил Едрев по повод работата на МИГ-Айтос през годината. В този брой кметът представя и проектите на Община Айтос по Стратегията, финансирани от ПРСР 2014-2020.

Проектите се осъществяват на нашата територия и са в помощ на местния бизнес, неправителствени организации и Община Айтос. Което означава, че те са в полза на цялата местна общност. Общо седем са проектите предложения, с които Община Айтос е кандидатствала за финансиране на проекти по Стратегията на МИГ-Айтос, от Програмата за развитие на селските райони 2014 -

2020 г. Това са преди всичко инфраструктурни проекти, съобразени с нуждите, потребностите и исканията и претенциите на гражданите.

Към настоящия момент Община Айтос изпълнява четири проекта на обща стойност 1 116 321, 45 лева.

Първият административен договор, който Община Айтос подписа с МИГ-Айтос и ДФ "Земеделие" е за без-

възмездно финансиране на проекта за подобряване на уличните настилки на населените места в общината. Стойността на безвъзмездната финансова помощ е близо 280 000 лв.

С тези средства бяха обновени улици в две населени места - Поляново и Малка поляна. Строителните работи са изпълнени, обектите са въведени в експлоатация на 23 ноември 2021 г. Предстои отчитане

на проекта и окончателно плащане.

Приключиха и строително-монтажните дейности по проекта на Община Айтос за Вътрешно преустройство

Васил Едрев - кмет на община Айтос

ство на административната сграда в Общинския комплекс „Алея на занаятите“, в Посетителски център. По този проект ни беше предоставена безвъзмездна финансова помощ в размер на 185 422.50 лв. На 25 ноември т.г. обектът е въведен в експлоатация. В момента се провежда процедура за избор на изпълнител за доставка и монтаж на обзавеждане и оборудване.

Това е един изключително необходим проект за насърчаване интегрираното развитие на туризма в общината. Избраната от нас сграда за Посетителски център се намира на място, изключително посещавано от туристи, гости и жители на града и общината. Разположена е непосредствено до входа на парк „Славеева река“ - емблематично място за айтозлии, парк с красива природа, спортни площадки, детски кътове и кътове за пикник.

Снимка: Илиана Чакърва

Специален коледен подарък за всяка детска група готви Общината

Община Айтос готви традиционна коледна изненада за децата от детските градини. Всички 39 групи в

общинските детски градини и тази година ще поучат коледни подаръци. В ролята на Дядо Коледа ще са

общински служители, които в предколедните дни имат грижата да разнесат чувалите с игри и помагала.

Продължава на стр. 3

Проф. Стефан Георгиев открил за науката айтоския генгер през 1888 година

Имало идея буйното горене на храстите да се използва при леенето на стомана

"Звезди гаснат в планината" - това е заглавието на книгата с разкази за редки растения на Стефан Станев от 1975 г., вече собственост на айтоското читалище. Заедно с още много научнопопулярни и научни издания от библиотеката на известния български орнитолог с айтоски корен Николай Боев, тази книга беше дарена на Айтос от сина му - проф. Златозар Боев, също известен български учен.

Ще попитате защо избрахме точно тази книга сред огромното количество издания, които включва дарението. Причината е един разказ на нейните страници със заглавие "Айтоският генгер", за чието съществуване вероятно никой в Айтос дори не е по-дизирал.

Разказът започва с последните години от живота на проф. Стефан Георгиев, ученият, "изследвал Астрагалус арнаканта - айтоския генгер, по баирите над Айтос". Асистентите на проф. Георгиев свидетелстват, че професорът е имал изключителен интерес към айтоското бодливо храстче и е пазил "хербарийни листи" с генгер от 1888 г. и 1893 г.

"... Като учител в Първа софийска мъжка гимназия всяко време от ваканциите използваше за ботанически екскурзии. Спомни си и онзи горещ августовски ден, когато се изкачиха с Петър Куроджията на Градището над с. Ченге, близо до Айтос, за да търсят рядката кавказка копривка (рядък за България дървесен вид, който няма никакво родство с копривата), посочена там от Веленовски. Подир пладне, на път за Айтос попадна на група храстчета от същия този бодлив астрагалус, който му направи силно впечатление с някак странния си вид", пише за проф. Георгиев авторът.

Самият професор пък споделя, че през август 1888 г. намерил само три-четири екземпляра от това растение, а през 1893 г. - хиляди. "Гледката и сега е пред очите ми - плътни бодливи туфи от астрагалуса, високи половин метър и по-

вече, покриват навсякъде баирите на изток и на запад от града. Гледаш и не можеш да повярваш - в България ли си, или в някоя камениста пустиня, осеяна с полухрасти", див се проф. Георгиев.

Но в никоя от статиите си за флората на Тракия проф. Георгиев не споменава айтоския генгер. Причината - дълги години търсил особеностите на нашенското растение, "кои-

Айтоският генгер

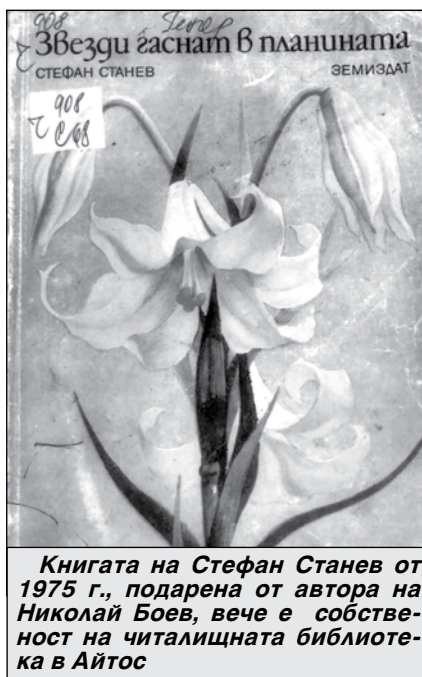
то не се покриват съвсем с подобен вид в Крим, описан от Маршал Биберщайн". Въздържал се да го публикува, преди да получи оттам екземпляри за сравнение.

Проф. Стефан Георгиев е първият учен, успял да сравни генгера със същото растение в Крим. Констатациите му са, "че като се изключат някои дребни различия, изглежда да е същото", пише в дневника си професорът. И обещава да продължи изследването на двете бодливи храстчета от Айтос и Крим.

Това се случва през есента на 1899 г. Малко по-късно проф. Георгиев отива в Гебер-

Ботаническата градина по онова време

Книгата на Стефан Станев от 1975 г., подарена от автора на Николай Боев, вече е собственост на читалищната библиотека в Айтос

сдорф, за да лекува туберкулоза. Два месеца след това пристига тежката вест за смъртта му. След не повече от година, същата болест покосява и неговия 24-годишен асистент Сава Казанджиев. Така че и двамата учени ентузиастично, запалени от интереса към генгера, си отиват от този свят в една и съща година.

Буквално преведено името "Астрагалус арнаканта" означава "овчъръново клинавче" (от гръцки ирен, арнос - овца, овен, и аканкус - трън, бодил - идва, вероятно от това, че се яде от овцете). В учебниците по растителна география, "Астрагалус арнаканта" се посочва

като елемент на малоазийските степи, разпространен на Балканския полуостров, единствено край гр. Айтос. "Знаех за това още от студентството, но едва преди пет-шест години се "срещнах" с него по айтоските баири", пише в книгата си през 1975 г. Стефан Станев. "Картината по тях и на изток от природната андезитна скулптурна фигура "Трите братя", и на запад, по склоновете на голото възвишение Хисар, ме поразиха с необичайния си вид. По физиономията той действително наподобява степ или полупустинен ландшафт, а самите растения, силно разклонени в горната си част и с поч-

ти плоска повърхност, напомнят миниатюрни акации от африканските савани или умалени пинии. В сравнение с големите овални туфи, цветчетата са съвсем дребни и се гущат незабележимо някъде в сред резедаво копринестите листа и остри бодли", пише още Станев и признава, че дълго време свързвал намирането на това растение у нас с името на английския ботаник Джон Сиброти, пътешествал по Мала Азия и Балканите преди около две столетия (1776-77 и 1794-95 г.) и смятан за основател на балканската флористика. Но след като прочел отново бележките му за България, издирени в дневника му и публикувани от акад. Н. Стоянов, чак тогава открил, че се е заблуждавал. "Погрешната ми представа идваше по асоциация от описанието на Сиброти за растителността на айтоските околности и известния факт, че астрагалус арнаканта расте край Айтос. В бележките си обаче Сиброти нищо не споменава за него. Тогава, разсъждавах аз, някой друг от по-старите наши или чужди ботаници ще го е намерил", спомня си авторът.

"Астрагалус арнаканта" е включен за първи път в първото издание на "Флора на България". Но фигурира в хербария на Софийския университет от 1888 г. и 1893 г., с бележката на проф. Георгиев "Сравнение, направено със същия вид в Крим". В хербария е и кримското растение, получено от Виена през есента на 1899 г.

Всички в Айтоския край знаят бодливото тустесто клинавче под името генгер (гингер), макар на малцина да е известно, че това малко

Откривателят

Проф. Стефан Георгиев е основоположник на ботаниката като наука и пръв професор по ботаника в България. Роден е на 1 август 1859 г. в Болград. Умира на 10 май 1900 г. в Гьорберсдорф, където е на лечение. Открива 520 нови вида растения за България, прави хербарии с около 50 000 растения. През 1892 г. създава Университетската ботаническа градина в София, която откриват с княз Фердинанд. Градината, съдържаша 6000 дървета и храсти и оранжерия с 3500 растения, създава Ботаническият институт.

странно име е арабска чуждица в турския език. и не означава нищо повече от българското трън, бодил. По-старите жители на околността помнят, че през бедняшките години селяните опърляли бодлите на генгера, очуквали го със сопи и хранили с него добитъка. Понякога, през есента, овчарите палели храстите или ги изкоренявали, за да поникне на тяхно място трева за паша на пролет. Не е забравен и старият обичай на Загевезни да се въртат на улиците запалени туфи от генгер, които с буйното си горене и пращане карали малчуганите да немят от възторг пред тези своеобразни фойерверки.

Интензивното горене се дължи на богатото въглеродно съдържание на бодлите. Преди години се предвиждало буйното горене на генгера да се използва при леенето на стомана, където бързото отнемане на кислорода високо се ценят. Добре, че металурзите си замълчали пред тази възможност. Иначе едва ли сега щеше да има запазена туфа от айтоските генгерлъци.

Продължава в следващия брой

Клуб „Дигитални светове“ с проучване за паметниците на Вапцаров

Учениците в клуб "Дигитални светове" в СУ "Никола Йонков Вапцаров" - Айтос с ръководител Мария Филипова изработиха филм, с който представят паметниците, издигнати в чест на патрона на училището Никола Йонков Вапцаров. Над клиповете работиха много усърдно, събираха информация и видео материали членовете на клуба Алев Феимова, Валерия Миткова, Елиф Мехмед, Памела Курдалийска, Стелиана Станчева, Тереза Киришева, Тургай Исмаил, Християн Димитров и Хюсеин Мустафа.

НП

Паметникът на патрона в двора на училището

Горя фургон в Дрянкевец

На 9 декември около 19.20 ч. в Районно управление - Айтос е получено съобщение за горящ фургон, разположен в дворно място в с. Дрянкевец.

Огънят е потушен от един противопожарен автомобил и трима огнеборци. Частично обгорял е металният фургон с площ от 12 кв. м, заедно с обзавеждането в него.

При извършения оглед не са открити следи от умишлен палеж. Работата по случая продължава.

Татяна Йотова представя новата си книга „Живата Странджа“

Бургаската писателска общност и Татяна Йотова най-любезно ви канят на представянето на книгата за деца „Живата Странджа“. Творческата среща ще се състои на 16.12.2021 г., четвъртък, в Регионална библиотека "Пею Яворов", град Бургас, от 18.00 часа. Книгата представя Роза Боянова.

Айтоските приятели и ценители на поези-

ята Татяна ще зарадва с представянето на новото детско поетично-песенно издание на 22 декември 2021 г., от 17.15 часа, в Заседателната зала на Община Айтос.

В петнадесетата си книга Татяна Йотова променя представите и границите на поезията за деца, поднасяйки ни „Живата Странджа“ с нейния колорит, ценни обитатели и защитени видове.

В топлия 10 декември децата от подготвителна група „Пчеличка“ от ДГ „Пролет“ - гр. Айтос заедно дойдоха в читалището, за да пуснат в пощата на Дядо Коледа коледното си писмо, в което подробно са описали мечтаните подаръци

За предимството да има структура, която финансира местни проекти

Стратегията на МИГ-Айтос генерира обща отговорност за територията, на която живеем

Продължава от стр. 1

По два други проекта на Община Айтос, финансирани по Стратегията на МИГ-Айтос, вече има сключени договори, избрани са и изпълнители на СМР.

Първият от тях е проектът за благоустрояване и реновация на спортната зала към Градския стадион "Крум Делчев". Договорът за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ беше сключен в края на януари т.г.. Стойността на безвъзмездната финансова помощ е 390 517.84 лв. Сградата не е реновирана от десетилетия. Ремонтът и подобряването на условията са от изключителна важност, тъй като там тренират спортни клубове и се провеждат общински, областни и национални състезания и турнири.

Вторият проект, по който имаме сключен договор и вече е избран изпълнител, е за реконструкция и рехабилитация на тротоарните настилки на улици в гр. Айтос. Договорът беше сключен

през март т.г., стойността на проекта е 261 845.61 лева.

По проекта се реновират тротоарните настилки на три основни улични артерии в града с изключително интензивен трафик - ул. „Братя Миладинови“, ул. „Богориди“, ул. „Софроний“.

Предварително одобрени за финансиране от МИГ – Айтос са три проекта на Община Айтос. В момента те са на етап проверка от Дълготраен фонд „Земеделие“ и окончателно решение за предоставяне на финансова помощ.

Проектите са подадени по третия прием по мярка 7.2 по Стратегията за Водено от общностите местно развитие на МИГ-Айтос, от Програмата

за развитие на селските райони 2014-2020 г.

за развитие на селските райони 2014-2020 г.

Първият от тях е за „Реконструкция на две улици в града - улица „Арда“ и улица „Христо Кърджиков“, на стойност 340 735.70 лв.

Вторият е за „Обзавеждане и оборудване за читалищата на територията на община Айтос“. Планирали сме доставка на оборудване за всички читалища в общината. Проектът е на стойност 49 800 лв.

И третият проект е за „Доставка и монтаж на автоматизирана напоителна система на градски стадион „Крум Делчев“ и закупуване на оборудване“, на стойност 70 476.31 лв.

Безспорно, Стратегията на

МИГ-Айтос дава нови възможности на Община Айтос. Дава възможност за съживяване на бизнеса, селскостопанската дейност и неправителствените организации. Изпълнението на проектите, съобразени с нуждите и спецификата на района, ще окаже значително влияние върху подобряване качеството на живот на местните хора.

Община Айтос подкрепя и подпомага работата на екипа на МИГ-Айтос. Защото дейността на Местната инициативна група оказва положително влияние върху живота в общината, генерира нови идеи и обща отговорност за територията, на която живеем.

НП

„Дизайн мислене“ - новаторски подход в ученето

В начален етап, в ОУ „Светлина“ с. Тополица

С изграждането на новия СТЕМ център в ОУ „Светлина“ - с. Тополица и неговото пускане в експлоатация през миналата учебна година стартира и най-новото предизвикателство за училищния екип и учениците от начален етап. То е свързано с новаторски подход в ученето и изграждане на уменията на 21 век. Те са в основата на всяка успешна образователна система в света и отиват отвъд традиционните знания и предмети. Насочват се към изграждането на компетенции и качества в характера на децата.

За екипа на ОУ „Светлина“ ключов елемент за тази трансформация е реализирането на иновативната програма „Дизайн шампиони“. За втора година програмата се изпълнява в училището и дава възможност на най-малките ученици да изградят точно тези ключови житейски умения, стимулира креативността им, помага им да работят заедно в екип, насърчава ги да си представят света по нов начин и да опитват да го променят със собствените си решения.

Учениците изпълняват проекти с предизвикателства от реалния живот под формата на мисии. В работата си учителите прилагат водещия метод за иновации в световен мащаб „дизайн мислене“ на университета „Станфорд“, с който на децата се дават множество инструменти за креативност и умения. Всяко изпълнение на мисия оформя едно увлекателно преживяване за децата. Мисиите са създадени да бъдат увлекателни, забавни, кратки и въздействащи. Едновременно с това те имат дълготраен позитивен ефект върху емоционалната интелигентност на децата - и това става почти неусетно. Изпълнявайки мисиите, малките ученици се превръщат в архитекти, космонавти, арктически изследователи, еколози, инженери. „С проекта се стремим да създадем общ „език“ между децата, учителите и родителите за социалното и емоционално развитие - така че тази ключова част от растежа да стане постоянна практика и у дома и в клас“ - споделят учителите, които са обучени по програмата за проектно базирано обучение и социално емоционално учене и се грижат за нейното успешно реализиране.

НП

НП

Нарисувани коледни желания

Децата от трета група „Слънчице“ в детска градина „Пролет“ - Айтос все още не могат да четат и пишат, затова помолили своите учители да напишат писмо до Дядо Коледа. Цяла година чакали точно този момент - да изпратят на добрия старец писмо със своите желания. „Не че не получаваме подаръци, нооо... друго си е да са от теб, Дядо Коледа, и от твоите работливи джуджета. Вашите са по-специални, защото са изработени по наше желание, с много любов и във вашата коледна работилница“, пишат децата.

После надълго и нашироко разказват какви добри дела са свършили през годината. И накрая честно си признават, че се е случвало да не са чак толкова послушни, колкото е трябвало.

С Дядо Коледа малчуганите един по един споделят желанията си: „Първо, желаем всички хора по света да са здрави, весели и много щастливи. Второ - както вече разбра, ние сме само на 5 години и все още не можем да пишем,

затова ти изпращаме рисунки с нашите желания. Весела Коледа, Дядо Ко-

леда!", пишат още с много обич послушковците от група „Слънчице“.

Инициативен комитет за изграждане на храм „Св. Рождество Богородично“, село Дряново: Да довършим делото на отца!

Трудно е, но не се предаваме. Да довършим делото на отца, възродил създаденото преди много години. Новият храм в с. Дряново е построен на основите на стария храм, съборен през миналия век. Да го довършим и да заработи това духовно и красиво за България творение! За зograфисването и оборудването на храма всеки може да бъде съпричастен, за слава на Светлата единосъщна и неразделна Троица.

Банкова сметка на Храм „Св. Димитър“ - град Айтос за новоизграждащия се Храм „Св. Рождество Богородично“ - село Дряново:

IBAN: BG40 UNCR 7630 1078 6913 18
BIC UNCRBGSF Unicredit Bulbank - Айтос

Дора Русинова с голямата награда на кампанията „Направи добро - 2021“

Директорът на ОУ „Светлина“ - село Тополица с номинация от Фондация „Лъчезар Цоцорков“

През месец ноември тази година фондация „Лъчезар Цоцорков“ обяви кампания „Направи добро“, която има за цел да насърчава филантропията, да дава видимост на доброто и да вдъхва живот на човечността. Кампанията е вдъхновена от жи-

вота, философията и благотворителната дейност на патрона на фондацията - покойният проф. д-р Лъчезар Цоцорков. Тя има за цел да открие скритите герои сред нас, които безвъзмездно правят добро и допринасят за общественото

благополучие.

Номинация и голямата награда в кампанията „Направи добро“ за 2021 година е присъдена на Тодорка Русинова, директор на ОУ „Светлина“, с. Тополица.

„Смятаме, че Вие сте олицетворение на добродетелите на Фондацията и за нас е огромна чест да Ви връчим безвъзмездна награда. Не знаем защо съдбата изпраща трудности на добрите хора. Но знаем, че тяхната сила и доброта никога не остават скрити и ние твърдо и решително ще бъдем зад тях! Вашият пример е забележителен! – се казва в писмото, подписано от Велислава Цоцоркова, член на Управителния съвет - Надяваме се, че Вашите дела ще продължат да вдъхновяват с години напред и че чрез личния Ви пример ще успеете да предадете тази светлина, така че тя да заживее в сърцата на хората.“

Г-жа Русинова ще бъде поканена през следващата година да номинира други скрити герои и така да предаде доброто напред.

НП

Ботевска гордост - медали за 41 математици

За девета поредна година учениците на СУ „Христо Ботев“ - Айтос доказват своите знания и математически талант в международната надпревара „Математика без граници“.

В есенния кръг на състезанието взеха участие 108 ученици, от които наградени с медали са 41. Малките ботевци спечелиха 10 златни, 11 сребърни и 20 бронзови медала.

Директорът на училището Пенка Кирязова награди отличените математици. „Със знание и труд да постигате още много успехи и да продължавате да слави-

те ботевското име! Вървете смело напред, а на гърдите ви да греят медали, които да ви отличават не само

с успехи, но и с доблестни дела!”, бяха пожеланията на Пенка Кирязова към децата.

Засади дърво за Коледа

На 9 декември учениците от 10 А и 12-ите класове в База 2 на СУ „Христо Ботев“ се включиха в инициативата на Гората.бг- „Засади дърво за Коледа“. С идеята да бъдат променени традициите и да започнем да засаждаме дървета за Коледа, вместо да ги отсичаме!

Гимназистите благодарят за предоставените елхички на Гората.бг!

„Бъди човек - Айтос“: „Подари коледна вечеря на пенсионер в нужда!“

Коледа е свят и скъп празник, изпълнен с любов, топлина и грижа! Всеки един от нас го споделя с най-близките си, със семейството!

Но те нямат с кого да го споделят - забравени, изоставени, сами, чакат някой да ги посети. Малките пенсионери, покриващи нуждите за лекарства, дърва и вода, не им стигат в края на месеца и за хляб. Ние от „Бъди човек - гр. Айтос“ за поредна година събираме средства точно за ТЯХ!

Кампанията ще се осъществи за пореден път в нашето градче! Надяваме се да докоснем всеки един от

вас с призив да бъдете част от коледното вълшебство на нашите възрастни!

Кампанията ще се осъ-

ществи при спазване на противоепидемичните мерки.

Всеки, който има познат, съсед, приятел в нужда,

може да се обърне към „Бъди човек - гр. Айтос“, с точен адрес. А ние ще помогнем!

21.12.2021 г. Подари коледна вечеря на пенсионер в нужда.

Ботевци с Европейски и национален знак за качество по проект TwinBlog Etwinning Project

Бранимира НИКОЛОВА...

Европейски и национален знак за качество получили проектът TwinBlog Etwinning Project, по който работиха ученици от СУ „Христо Ботев“ през изминалата учебна година.

Отличията са признание за усърдната работа и доброто партньорство между училища от Турция, Ру-

мъния, Португалия, Италия, Хърватска и България.

Целта на проекта беше да окуражи учениците да използват английски език и да обменят културна информация, както и да използват широка гама от Web 2.0 инструменти.

Финалният продукт в края на проекта е младежко списание и речник с идиоматични изрази.